

EAÜS

EESTI AJALOO- JA ÜHISKONNAÕPETAJATE SELTSI TEGEVUSE ARUANNE 2012. AASTAL

EAÜS-i juhatuse liikmed (märts 2012 kuni märts 2013) olid Aare Ristikivi – esimees, Liis Reier – aseesimees, Tiia Luuk – finantsid, Elle Seiman – meedia, Piret Tänav – ühiskonnaõpetus.

Seltsi listi ja kodulehe haldusega tegeles Indrek Riigor.

Seltsi volikogu koosseis: Piret Parve (Harjumaa), Jana Uuskari (Hiiumaa), Irina Golikova (Ida-Virumaa), Erika Sari (Jõgevamaa), Jaanus Moppel (Järvamaa), Kalle Lõuna (Läänemaa), Harry Laiv (Lääne-Virumaa), Tiiu Leppikus (Põlvamaa), Ülle Ütt (Pärnumaa), Viive Tammsaar (Raplamaa), Ivo Maripuu (Saaremaa), Heli Täll (Tallinn), Riina Voltri (Tartu), Viivi Rohtla (Tartumaa), Heivi Truu (Valgamaa), Liivi Vislapuu (Viljandimaa), Tiiu Ojala (Võrumaa).

Seltsi liikmeskond oli aasta tagasi 307 liige; seisuga märts 2013 on seltsil 320 liiget. Suurim allorganisatsioon on Tallinnas – 85 liiget, järgneb Tartu 46 liikmega, väikseim on Hiiumaal – 4 liiget.

Seltsi aasta on olnud rikas erinevate sündmuste poolest. Kohe vahetult pärast eelmist aastakoosolekut, 2012. aasta 12. mail toimus järjekordne uurimustööde võistluse presidendi auhindadele lõpetamine. Seda üritust veavad juba aastaid Tiiu Ojala ja Viivi Rohtla.

Suvi on küll traditsiooniliselt puhkuse aeg, kuid 2012. aastal mahtus sellesse lausa kolm suurüritust – igasuvine reis, mis sel aastal viis Ungarisse ja mida korraldas Riina Voltri, üle kahe aasta toimuv holokausti hariduse alane koolitus Yad Vashemis, kus oli 20 Eesti õpetajat Anu Tintera juhtimisel, ning suvekool Ida-Virumaal. Viimane on kindlasti väärt pisut pikemalt kirjeldamist, sest Piret Tänav ja Liia Vijand tegid ära väga suure töö suvekooli korraldamisel. Oma ajaloo jooksul on selts suvapäevadega korra juba Eesti maakondadele tiiru peale teinud, teine ring oli oma loomulikku rada pidi jõudnud Ida-Virumaani, kuid meie enda allorganisatsioon on seal kahjuks üsna väike ning nendepoolne initsiatiiv jäi nõrgaks. Seepärast sai juba talvel võetud vastu otsus, et proovitakse uut formaati, mille puhul suvapäevade toimumise koht mängib vähem rolli ning korraldajad ei pea sellega üldse seotud olema. Teine põhjus senise formaadi muutmiseks oli paljude jaoks liiga kõrge osalustasu. Läbirääkimistel Haridus- ja Teadusministeeriumiga jõudsime kokkuleppele, et nad on valmis meie üritust toetama, kui koolituse mahtu kasvatada. Nii sai langetatud otsus, et suvekooli kestuseks on neli päeva senise kolme asemel ning vaid esimesel ja viimasel päeval oli võimalus külastada kohalikke vaatamisväärsusi. Inimesi tuli kohale umbes 90 ning kuigi päevad olid pikad ja tihedad, siis vaevalt julgeks keegi väita, et neil ei olnud huvitav. Esinejate seast tõusevad eriti esile Andrei Hvostov, Viljar Veebel, Merit Kopli, Marko Uibu, Viire Pajuste, Aivar Kriiska, Ain Mäesalu jne. Loengute kõrval oli võimalus näha Narva Hermannii linnust, Jõhvi kirikut, Kohtla-Nõmme kaevandusmuuseumi jne.

Sügis jätkus sama tihedalt. Kohe septembri alguses toimus Ukrainas I rahvusvaheline ajaloo-olümpiaad, kus Eestit esindasid eelmise aasta riikliku ajaloo-olümpiaadi tulemuste põhjal Dajana Raab Sindi Gümnaasiumist (juhendaja Lembit Roosimäe) ja Maali Tamm Vinni-Pajusti Gümnaasiumist (juhendaja Maie Nõmmik), neid saatis seltsi esindajana Aare Ristikivi. Olümpiaadi teema oli antiikaeg ning Maali Tamm saavutas kuld-, Dajana Raab pronksmedali. Eesti osalemist toetas rahaliselt Haridus- ja Teadusministeerium. Septembri teises pooles võõrustas selts kaheteistkümne riigi noori: toimus EUSTORY noortelaager, mille korraldamise põhiraskus lasus Tiiu Ojalal. Laagri teemaks oli „Miski pole tasuta: väljakutsed demokraatiale Euroopas“. Üritust aitasid korraldada EUSTORY ja Avatud Eesti Fond. Külastati koole ja kõrgkoole Tallinnas ja Tartus, kuulati erinevaid loenguid ning vaieldi töötubades. Õpetajate kord kuulata loenguid ja vaielda töötubades saabus oktoobri teises pooles, kui 22. ja 23. oktoobril toimus Tallinnas koostöös Euroopa Nõukogu ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga rahvusvaheline konverents. Konverentsi koordineeris Mare Oja, teemaks oli „Kultuuridevaheline dialoog ja teise kuvand ajaloo õpetamisel ja õppimisel“ (“Intercultural dialogue and the Image of the Other in teaching history“). Kohal oli üle 150 õpetaja ja teadlase lisaks Eestile ka enamusest naaberriikidest. Kohe järgmisel päeval, 24. märtsil toimus koostöös Akadeemilise Ajalooseltsiga seltsi sügiskonverents, mis seekord oli pühendatud baltisaksa ajaloo ning mille eestvedajaks oli Ilje Piir. Tegemist oli akadeemilise koosviibimisega, kus sai kuulda oma ala tõelisi asjatundjaid, näiteks Tiina Kala, Maris Saagpakku jne, kuid esines ka Saksmaal tegutseva baltisakslaste ühingu juht Frank von Auer.

Talv oli tõine – kõik kevadised, suvised ja sügisesed üritused vajavad ettevalmistusaega. Detsembri viimastel päevadel toimus seltsi volikogu koosolek, kus piirkondade esindajad rääkisid oma tegemistest ning arutati eelseisva juubeliga seonduvat. Veebruari alguses toimus III üleriigilise ühiskonnaõpetuse olümpiaadi elektrooniline eelvoor. Võistluse meeskonda veab Aare Ristikivi, osalejaid oli mõlemas vanuseastmes (põhikool ja gümnaasium) umbes 700 ja kõik sujus suuremate viperusteta. 20. märtsil toimuvasse lõppvooru kutsuti mõlema vanuseastme 30 parimat. Gümnaasiumiastme esikolmik oli seekord: 1. Merili Arjakas Hugo Treffneri Gümnaasiumist (juhendaja Aare Ristikivi), 2. Marten Jürgen Vürst Türi Ühisgümnaasiumist (juhendaja Aave Päeva), 3. Merlin Alaküla Rakvere Realgümnaasiumist (juhendaja Elle Kohal). Põhikooli parimad olid: 1. Elise Metsanurk Tartu Reiniku Koolist (juhendaja Karolina Antons), 2. Helo Liis Soodla Pärnu Vanalinna Koolist (juhendaja Madis Somelar), 3. Kristo Pullerits Miina Härma Gümnaasiumist (juhendaja Urma Linnus).

Lisaks ühekordsetele üritustele on selts olnud tegevuses mitmete projektidega, millest mõned on üsna pikaajalised. Jätkunud on kultuuriloolise materjali välja andmine Mare Oja koordineerimisel: trükitud on 9 kogumikku, kujundatud 11, kodulehel on väljas 5 kogumikku. Jätkusid humanitaarõiguse koolitused, nende läbiviimist organiseerib Aare Ristikivi ning erinevalt varasemast toimus üks koolitus väljaspool Tallinna, nimelt Tartus, ning üks eraldi koolitus viidi läbi vene õppekeele koolidele. Koostöös kirjastusega Argo jõuti raamatu "Euroopa ristteedel" kirjastamiseni. Indrek Riigor ja Mare Räis on esindanud seltsi finantskirjaoskuse kujundamise õppevahendite projektis. Koos sihtasutusega Unitas viiakse läbi projekti "Different nations shared experiences", meiepoolsed kontaktisikud on Indrek Riigor ja Mare Oja. Liis Reier koostas Haridus- ja Teadusministeeriumi palvel ülevaate uue õppekava rakendamisest ajaloos. Ilje Piir veab saksa keele õpetajatega ühes valmivat lõimitud õppekava baltisaksa teemadel. Koostöös Kadrioru Kunstimuseumiga valmib samuti baltisaksa ajaloo teemal audiovisuaalne õppematerjal, mida aitab kokku panna Liis Reier.

Unarusse ei ole jäänud ka suhtlus partneritega väljaspool Eestit. Läti ajalooõpetajate suvepäevadel esindas organisatsiooni ja esines ettekandega seltsi esimees Aare Ristikivi, meie suvepäevadel olid kohal nii Läti kui ka Soome esindajad, kes said samuti sõna oma maa ajalooõpetamise ees seisvatest probleemidest rääkimiseks. Soome ajalooõpetajate sügiskoolitusel

esines Indrek Riigor. Euroopa Nõukogu toetatud sügiskonverentsil olid külalised Lätist, Leedust, Venemaalt, Poolast, Taanist, Ukrainast, Rootsist, Inglismaalt ja Soomest. Aare Ristikivi valiti kaheks aastaks IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) eelarve komisjoni liikmeks. Mare Oja jätkab Euroclio saadikuna.

Seltsi finantsseis on stabiilne, 2012. aasta tulud olid 174958,30 eurot ning kulud 142404,01 eurot. Enamuse väljamaksetest moodustasid sihtotstarbelised toetused projektidele. Seltsil ei ole palgalisi ametikohti, selts on maksnud kodulehe ja listi haldamise eest ning raamatupidajale. Töötasu on ühekordselt makstud ka seoses olümpiaadiga. Seltsi liikmemaks on alates 1. jaanuarist 2013 üldkoosoleku otsusega 10 eurot, pensionärile 5 eurot.

20. märtsil 2013 toimunud seltsi üldkoosolekul tänati seltsi tänukirjaga pikaajalise viljaka töö eest Hella Mõttust, Vilma Kuigerit, Heli Aiaotsa, Viivi Rohtlat, Tiiu Ojalat. Aasta teoks 2012 kuulutati edukas osavõtt rahvusvahelisest ajaloo-olümpiaadist. Esmakordselt anti välja noore õpetaja preemia, mille pälvis Indrek Riigor. Elutööpreemia laureaadiks kuulutati Elve Tamvere. Oli tõine ja edukas aasta.

Aruanne on kinnitatud EAÜS-i aastakoosolekul Tartus, 20. märtsil 2013. a.

Aare Ristikivi

EAÜS-i juhatuse esimees